

MATERIAŁ
MARKETINGOWY

Bezpieczeństwo **pożarowe**

KOMPENDIUM WIEDZY

Ryzyko pożaru – poradnik dla klienta indywidualnego

Ochrona klimatu jest jednym z największych wyzwań środowiskowych, społecznych oraz ekonomicznych. Wzrost temperatury powietrza powoduje zauważalne zmiany w otaczającym nas świecie. Zjawiska ekstremalne, takie jak intensywne opady, susze, pożary czy huragany, stają się częstsze, bardziej intensywne i pojawiają się w regionach, w których do tej pory ich nie notowano.

Każdy z nas odpowiada za środowisko naturalne i powstrzymanie zmian klimatu. Sukces w tym zakresie jest uzależniony od działania każdego z nas. Najważniejsze zadanie to ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery.

Również Ty i Twoja firma możecie podjąć działania, które przyczynią się do poprawy stanu środowiska i jakości życia.

Wpływ pożaru na środowisko i Twój majątek

Ogień jest jednym z najbardziej niszczących żywiołów. **Pożary są poważnym zagrożeniem dla ekosystemów na całym świecie.** Niszczą nie tylko lasy i obszary naturalne, ale **powodują też nieodwracalne szkody dla różnorodności biologicznej.**

Pożary emitują duże ilości dwutlenku węgla, metanu i innych związków chemicznych, co pogłębia zmiany klimatyczne. Emisje gazów cieplarnianych wywołane pożarem oddziałują nie tylko w rejonie pożaru, ale też na odległe obszary i mają wpływ na jakość powietrza. **Pożar to zagrożenie dla zdrowia i życia ludzi** oraz bezpieczeństwa infrastruktury znajdującej w jego strefie.

Możesz zminimalizować ryzyko ognia oraz szkód, które powoduje. **Przestrzegaj zasad przeciwpożarowych, określonych w przepisach prawa, zwyczajowych oraz opisanych w tym poradniku.**

Znajdziesz tu praktyczne porady, dotyczące ograniczania ryzyka wystąpienia pożaru, a tym samym możliwości zadbania o zdrowie i bezpieczeństwo bliskich oraz swój majątek.

Czy wiesz, że w 2022 roku straż pożarna wyjeżdżała do pożarów prawie 136 tys. razy, z czego nieco ponad 32 tys. interwencji dotyczyło obiektów mieszkalnych¹?

Najczęstsze przyczyny pożarów w obiektach mieszkalnych to:

- nieprawidłowa eksploatacja urządzeń elektrycznych i grzewczych (np. pozostawienie bez nadzoru włączonych czajników, kucharek, ogrzewaczy pomieszczeń),
- spalanie śmieci i odpadów obok domu,
- palenie tytoniu w łóżku,
- nieostrożne prowadzenie prac remontowych i porządkowych (np. spawanie, szlifowanie, mycie podłóg cieczami łatwopalnymi),
- nieodpowiednia obsługa pieca węglowego,
- awarie i przepięcia w instalacjach elektrycznych naprawianych lub przerabianych przez osoby bez uprawnień.

¹ Źródło: dane Komendy Głównej Straży Pożarnej
<https://www.gov.pl/web/kgpsp/interwencje-podsumowanie-2022>

Bezpieczeństwo pożarowe

Jak można poprawić nasze bezpieczeństwo na wypadek pożaru?

1. Czujniki dymu

Czujniki dymu najlepiej zamontować tam, gdzie znajduje się kuchenka czy piec, czyli w kuchni, kotłowni czy łazience. Jednak ryzyko pożaru występuje w każdym pomieszczeniu, dlatego w każdym z nich warto je zamontować. Dzięki temu, gdy tylko pojawi się niebezpieczeństwo, zostaniesz szybko zaalarmowany i będziesz mógł odpowiednio zareagować.

Urządzenia nie są drogie, a ich cena zależy od producenta i posiadanych funkcji. Przy zakupie zwróć uwagę na kilka parametrów:

- powierzchnię działania,
- sposób powiadamiania: sygnał (dźwięk), dioda świetlna, wysyłanie wiadomości (np. do jednostki straży pożarnej),
- poziom głośności alarmu,
- możliwość pracy w określonej temperaturze i wilgotności,
- rodzaj zasilania: bateryjne (bezprowodowe), sieciowe (podłączane kablem do gniazdka), bateryjno-sieciowe,
- przycisk wyłączający w razie fałszywego alarmu,
- sygnał o wyczerpanej baterii.

2. Gaśnice i koce przeciwpożarowe

Choć nie jest to obowiązek, mieszkanie lub dom warto wyposażać w co najmniej jedną gaśnicę. Dzięki temu szybko będzie można ugasić nieduże źródło ognia albo niewielki pożar i zatrzymać rozprzestrzenianie się ognia, a tym samym uniknąć tragedii.

Gaśnicę najlepiej przechowywać w kuchni albo np. koło kominka lub w kotłowni – ważne, aby był do niej łatwy i szybki dostęp.

Jakie są rodzaje gaśnic?

Rodzaj gaśnicy powinien być dostosowany do gaszenia tych grup pożarów, które mogą wystąpić w Twoim domu lub mieszkaniu. Na każdej gaśnicy znajduje się literowe oznaczenie, które pomoże wybrać tę właściwą, w zależności od tego, co się pali²:

- A** – materiały stałe, zwykle pochodzenia organicznego, których normalne spalanie zachodzi z tworzeniem „żarzących się węgli”,
- B** – topiące się ciecze i materiały stałe,
- C** – gazy,
- D** – metale,
- F** – tłuszcze i oleje kuchenne.

² Źródło: Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, (Dz.U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719. z późn. zm.).

Gaśnice z płynnym środkiem gaśniczym mają tę przewagę nad tradycyjnymi gaśnicami proszkowymi, że nie pozostawiają żadnych śladów podczas gaszenia.

Im większa pojemność, tym lepiej, ale płynowe gaśnice domowe najczęściej mają pojemność 1 litra środka gaśniczego.

Aby mieć pewność, że gaśnica, którą mamy w domu jest sprawna, należy ją poddawać okresowym przeglądom. Zajmują się tym osoby z odpowiednimi kwalifikacjami w zakresie zasad BHP i przeciwpożarowych, np. pracownicy sklepów z asortymentem ochrony przeciwpożarowej.

Na rynku dostępne są różne modele gaśnic, które oprócz spełnienia swojej podstawowej funkcji, mają nowoczesny design i pasują do wystroju pomieszczeń.

Koce pożarowe pomogą ugasić niewielki pożar i najlepiej nadają się do walki z ogniem na płaskich powierzchniach. Ważne, aby źródło pożaru było na tyle łatwo dostępne dla człowieka, żeby można było narzucić koc bez narażania swojego zdrowia.

3. Drzwi przeciwpożarowe

Drzwi przeciwpożarowe i dymoszczelne są skuteczną barierą przed rozprzestrzenianiem się ognia lub niebezpiecznych gazów, powstających podczas pożaru. Choć same nie ugaszają pożaru, to zapewnią ochronę do czasu przyjazdu straży pożarnej.

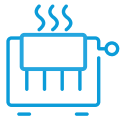
Drzwi przeciwpożarowe powinno się montować przede wszystkim przy wyjściu z kotłowni, ponieważ właśnie tam istnieje zwiększone ryzyko pożarowe. Przechowywanie niektórych rodzajów opału może zwiększyć ryzyko wybuchu, dlatego tym bardziej warto zamontować odpowiednio dobrane drzwi.

4. Ryzykowne zachowania,

które mogą powodować pożary, to:

pozostawianie bez nadzoru rozpalonego kominka lub świec

rozkładanie ubrań lub koców na grzejniku elektrycznym lub lampie

pozostawianie włączonych urządzeń elektrycznych, w tym również ładowarek do telefonów w gniazdkach

5. Materiały odporne na ogień

Jednym ze sposobów na ograniczenie rozprzestrzeniania się pożaru na inne pomieszczenia jest zastosowanie materiałów niepalnych. Dla wyrobów budowlanych wyróżnia się 7 podstawowych klas palności. Informacja o klasie znajduje się na etykiecie produktu lub w karcie technicznej produktu.

Najbardziej odporne na ogień są materiały z oznaczeniem A1, natomiast materiały klasy F są najbardziej łatwopalne i mogą wręcz podsycać pożar.

6. Instalacja odgromowa

Jedną z częstych przyczyn pożarów i przepięć jest uderzenie pioruna. Przed jego skutkami chroni instalacja odgromowa. Montaż piorunochronu jest prosty i tani. Należy to jednak zrobić poprawnie, zgodnie z obowiązującymi normami – wówczas taka instalacja spełni swoje zadanie.

Dzięki zamontowanemu na dachu metalowemu prętowi uderzenie pioruna nie trafia bezpośrednio w dach, ale właśnie w metalowy pręt, odprowadzając wyładowanie elektryczne po instalacji do ziemi.

Warto wiedzieć, że wyładowanie może mieć natężenie kilkunastu tysięcy amperów, a to ogromna siła, która mogłaby wyrządzić w budynku niemałe szkody. Instalacja odgromowa będzie chronić budynek, mieszkańców oraz urządzenia podłączone do sieci energetycznej.

8. Poprawny montaż instalacji elektrycznej

Właściwy montaż instalacji elektrycznej również może uchronić przed niebezpieczeństwem pożaru. Poprawne zaplanowanie rozkładu kabli, gniazdek, uziemień, a nawet rodzajów przewodów nie zawsze jest proste.

7. Ograniczniki przepięć

Przebiecie to nagła zmiana napięcia w instalacji elektrycznej. Ze względu na przyczyny powstania przepięcia dzielimy na:

- **wewnętrzne (systemowe)**, powstałe wewnątrz sieci elektrycznej, spowodowane awarią podłączonych urządzeń oraz niewłaściwym przepływem prądu zwarciovego,
- **zewnętrzne (atmosferyczne)**, powstające m.in. na skutek uderzenia pioruna w budynek, instalację odgromową lub fotowoltaiczną.

Przebiecie może trwać ułamek sekundy, ale być na tyle silne, aby uszkodzić podłączone urządzenia. Może też być niewielkie, ale jeśli występuje przez dłuższy czas, może także uszkodzić albo zniszczyć niektóre urządzenia.

Przed przepięciami mogą nas uchronić **ograniczniki przepięć**, listwy przeciwprzepięciowe, instalacja odgromowa.

Ogranicznik przepięć to urządzenie przeznaczone do utrzymywania przepięć w instalacjach elektrycznych na odpowiednim poziomie.

Ze względu na liczbę czynników i obliczeń, niezbędnych do zapewnienia bezpieczeństwa instalacji i urządzeń, przy wyborze konkretnych rozwiązań warto zwrócić się do projektanta lub wykwalifikowanego instalatora.

Często terminów: **przebiecie, przeciążenie, zwarcie** używa się zamiennie, jednak mają one inne znaczenie.

Przebiecie to nagła zmiana napięcia w instalacji elektrycznej. Więcej informacji na ten temat w punkcie 7., dotyczącym ograniczników przepięć.

Przeciążenie może wystąpić, gdy do obwodu zostanie podłączonych zbyt dużo urządzeń o wysokiej mocy. Przepływ zbyt dużego prądu w obwodzie w porównaniu do prądu znamionowego powoduje wydzielanie się ciepła, które w efekcie może doprowadzić do zwarcia.

Do **zwarcia (spięcia)** może dojść pod wpływem długotrwałych przeciążeń i przegrzewania się elementów instalacji, uszkodzenia izolacji i żyły przewodów, uszkodzenia styków. Skutki zwarcia mogą być poważne:

- uszkodzenie urządzeń,
- porażenie prądem,
- powstanie pożaru.

W związku z tym warto starannie zaprojektować wszystkie instalacje, tzn. gazową, wodno-kanalizacyjną oraz elektryczną (wraz z rozkładem gniazdek, wymaganą głębokością, na której muszą znaleźć się przewody czy rodzajów zabezpieczeń). Nie należy wykonywać przeróbek na własną rękę, bez posiadania odpowiednich kwalifikacji.

Jak dbać o instalację w domu?

Instalacja elektryczna

Dbaj o stan techniczny instalacji, m.in. kabli, przewodów, gniazdek, włączników!

Instalacja gazowa gazu płynnego (w butlach lub z przydomowego zbiornika na gaz)

– Zasilana z butli:

- sprawdzaj szczelność instalacji zawsze po wymianie lub naprawie przewodu,
- sprawdzaj stan przewodu elastycznego do jednego urządzenia (np. kuchenki); butla nie może być ustawiona w odległości mniejszej niż 2 m od okien, drzwi, otworów wentylacyjnych, studzienek kanalizacyjnych, urządzeń elektrycznych, źródeł ciepła czy materiałów łatwopalnych.

– Zasilana z baterii butli:

- po każdej wymianie butli sprawdzaj szczelność połączenia, stosując odpowiednie pianki lub domowe sposoby, np. wodę z pianącym się detergentem,
- butle ustaw na stabilnym, niepalnym podłożu,
- w baterii może być najwyżej 10 butli.

– Zasilana ze zbiornika lub grupy zbiorników:

- zlecaj naprawy i konserwację osobie, która ma do tego uprawnienia,
- zarejestruj zbiornik we właściwym urzędzie dozoru technicznego,
- wykonaj próbę szczelności przyłącza.

Instalacja gazowa
(zasilana z sieci gazowej)

- Sprawdzaj szczelność instalacji zawsze, kiedy wykonana zostanie nowa instalacja, przebudowana stara albo nie była używana przez ponad 6 miesięcy.

Kanaty wentylacyjne

- Dbaj o ich drożność i szczelność.
- Pamiętaj o tym, aby kratki wentylacyjne miały odpowiednie przekroje i nie były zapchane.

Aby Twój dom był bezpieczny, zadбай też o zabezpieczenie przed ewentualnym pożarem.

Ze względu na bezpieczeństwo przeciwpożarowe **w domu nie należy:**

- korzystać z instalacji i urządzeń niesprawnych technicznie lub w sposób niezgodny z ich przeznaczeniem,
- składować materiałów palnych (w tym pozostałości roślin czy gałęzi) poza budynkami, w odległości mniejszej niż 4 m od granicy sąsiedniej działki,
- przechowywać materiałów palnych (oraz stosować elementów wystroju i wyposażenia wnętrza z materiałów palnych) w odległości mniejszej niż 0,5 m od urządzeń i instalacji, których powierzchnie zewnętrzne mogą się nagrzewać do temperatury ponad 100°C,
- stosować materiałów palnych na ostonach punktów świetlnych,
- składować materiałów palnych w pomieszczeniach technicznych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz na drogach komunikacji w piwnicach,
- przechowywać butli gazowych na nieużytkowych poddaszach i strychach oraz w piwnicach,
- uniemożliwiać lub ograniczać dostępu do:
 - źródeł wody do celów przeciwpożarowych,
 - wyjść ewakuacyjnych albo okien dla ekip ratowniczych,
 - wyłączników i tablic rozdzielczych prądu elektrycznego oraz kurków głównych instalacji gazowej,
 - krat zewnętrznych i okiennic, które otwierają się od wewnątrz pomieszczenia.

Obowiązkowe kontrole techniczne

Jako właściciel, odpowiadasz za systematyczne kontrole stanu technicznego domu.

- ✓ Kontrole przeprowadzaj **w określonych terminach.**
- ✓ Pamiętaj, aby kontrole były przeprowadzane **wyłącznie przez osoby, które mają uprawnienia** w odpowiedniej specjalności oraz odpowiednim zakresie.
- ✓ Zadбай o to, aby **specjalista przed rozpoczęciem kontroli zapoznał się z dokumentami z poprzednich kontroli**, z protokołami odbioru robót remontowych, zgłoszeniami usterek, wad, uszkodzeń lub innych zniszczeń budynku czy instalacji.
- ✓ Dopilnuj, aby po każdej kontroli osoba, która ją wykonywała, **spisała protokół i Ci go przekazała.**
- ✓ Wszystkie **protokoły przechowuj** wraz z inną dokumentacją domu.

Kontrole i przeglądy

Przeprowadzaj je regularnie. Chodzi przecież o bezpieczeństwo i komfort Twój oraz Twoich najbliższych.

 <p>Co trzeba skontrolować?</p>	 <p>Jak często?</p>	 <p>Jaki specjalista?</p>	 <p>Na czym polega kontrola?</p>
<p>Instalacje gazowe</p>	<p>1 raz w roku</p>	<p>Osoba z uprawnieniami budowlanymi w specjalności instalacyjnej lub osoba posiadająca świadectwa wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych i gazowych.</p>	<p>Sprawdzenie stanu technicznego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kurka głównego złącza izolującego, • rur i kształtek armatury, • połączeń gwintowanych, spawanych, lutowanych i mechanicznych, • gazomierza i urządzeń gazowych.
<p>Przewody kominowe (PRZEGLĄD):</p> <ul style="list-style-type: none"> • dymowe • spalinowe • wentylacyjne 	<p>1 raz w roku</p>	<p>Osoba z kwalifikacjami mistrza w rzemiośle kominarskim lub osoba z uprawnieniami budowlanymi w specjalności instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń ciepłych, wentylacyjnych, gazowych, wodociągowych i kanalizacyjnych oraz do projektowania lub kierowania robotami budowlanymi w specjalności konstrukcyjno-budowlanej.</p>	<p>Kontrola prawidłowego funkcjonowania przewodów kominowych.</p>
<p>Przewody kominowe (CZYSZCZENIE):</p> <ul style="list-style-type: none"> • w paleniskach opalanych paliwem stałym 	<p>Co najmniej 1 raz na 3 miesiące</p>	<p>Czyszczenie przewodów kominowych może wykonać osoba bez uprawnień – nawet właściciel domu. Zalecamy jednak, aby co najmniej jedno czyszczenie było wykonane przez osobę z uprawnieniami przy okazji wykonania przeglądu (zob. poprzedni punkt).</p>	<p>Czyszczenie komina i wybranie sadzy z jego podstawy przez drzwiczki rewizyjne.</p>
<ul style="list-style-type: none"> • w paleniskach opalanych paliwem płynnym i gazowym 	<p>Co najmniej 1 raz na 6 miesięcy</p>	<p>Czyszczenie przewodów kominowych może wykonać osoba bez uprawnień – nawet właściciel domu. Zalecamy jednak, aby co najmniej jedno czyszczenie było wykonane przez osobę z uprawnieniami przy okazji wykonania przeglądu (zob. poprzedni punkt).</p>	<p>Czyszczenie komina i wybranie sadzy z jego podstawy przez drzwiczki rewizyjne.</p>
<p>Kotły</p> <ul style="list-style-type: none"> • o nominalnej mocy cieplnej od 20 kW do 100 kW • opalane paliwem ciekłym lub stałym o nominalnej mocy cieplnej większej niż 100 kW • opalane gazem o nominalnej mocy cieplnej większej niż 100 kW 	<p>Co najmniej 1 raz na 5 lat</p> <p>Co najmniej 1 raz na 2 lata</p> <p>Co najmniej 1 raz na 4 lata</p>	<p>Osoba z uprawnieniami w zakresie sieci, instalacji i urządzeń ciepłych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzenie działania wszelkich zabezpieczeń gazowych, elektrycznych, hydraulicznych. • Kontrola procesu spalania analizatorem spalin. Usunięcie zanieczyszczenia palnika, nagrzewnicy oraz innych podzespołów urządzenia.

 Co trzeba skontrolować?	 Jak często?	 Jaki specjalista?	 Na czym polega kontrola?
<p>Inne źródła ciepła –</p> <p>dostępne części systemu ogrzewania lub połączonego systemu ogrzewania i wentylacji, o sumarycznej nominalnej mocy cieplnej większej niż 70 kW</p>	<p>Co najmniej 1 raz na 3 lata</p>	<p>Osoba z uprawnieniami w zakresie sieci, instalacji i urządzeń cieplnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Sprawdzenie działania wszelkich zabezpieczeń gazowych, elektrycznych, hydraulicznych. • Kontrola procesu spalania analizatorem spalin. Usunięcie zanieczyszczenia palnika, nagrzewnicy oraz innych podzespołów urządzenia.
<p>Instalacja elektryczna</p>	<p>1 raz na 5 lat</p>	<p>Osoba z uprawnieniami budowlanymi w specjalności instalacyjnej lub osoba posiadająca świadectwa wymagane przy wykonywaniu dozoru nad eksploatacją urządzeń, instalacji oraz sieci energetycznych i gazowych.</p>	<p>Kontrola prawidłowego funkcjonowania instalacji elektrycznej – skuteczności zerowania, czyli sprawdzenie połączenia przeciwporażeniowego.</p>

Treści zamieszczone w tym poradniku mają wyłącznie charakter informacyjny i nie mogą być traktowane jako forma doradztwa, konsultacji czy rekomendacji. Odpowiednie akty prawne są dostępne w Dzienniku Ustaw i można się z nimi zapoznać np. na stronie <http://isap.sejm.gov.pl/>

- Ustawa z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane, (Dz.U. z 1994 r. Nr 89, poz. 414, z późn. zm.).
- Ustawa z 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, (Dz.U. z 1996 r. Nr 132, poz. 622 z późn. zm.).
- Ustawa z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, (Dz.U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880 z późn. zm.).
- Ustawa z 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny, (Dz.U. z 1994 r. Nr 85, poz. 388, z późn. zm.).
- Ustawa z 24 czerwca 1994 r. o własności lokali, Dz. U. 1994 nr 85 poz. 388 z późn. zm.
- Ustawa z 29 sierpnia 2014 r. o charakterystyce energetycznej budynków (Dz.U. z 2021 r. Nr 497, t.j.).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 16 sierpnia 1999 r. w sprawie warunków technicznych użytkowania budynków mieszkalnych, (Dz.U. z 1999 r. Nr 74, poz. 836).
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów, (Dz.U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719 z późn. zm.).

Ten materiał nie jest ofertą w rozumieniu art. 66 Kodeksu cywilnego i ma charakter wyłącznie informacyjny. Szczegółowe informacje o zakresie ubezpieczenia, w tym o wyłączeniach i ograniczeniach odpowiedzialności PZU SA, znajdziesz w aktualnych ogólnych warunkach ubezpieczenia PZU Dom, dostępnych na pzu.pl, w placówkach PZU SA lub u naszych agentów.

Materiał przygotowaliśmy w związku z realizacją Taksonomii UE (Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/852 z dnia 18 czerwca 2020 r. w sprawie ustanowienia ram ułatwiających zrównoważone inwestycje, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2019/2088, wraz z aktami delegowanymi).

